

No: 1052 – Menş e Adı

GİRESUN ISIRGANI

Tescil Ettiren

GİRESUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 20.01.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 17.03.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1052
Tescil Tarihi	: 17.03.2022
Başvuru No	: C2021/021
Başvuru Tarihi	: 20.01.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Giresun Isırganı
Ürün / Ürün Grubu	: Isırgan otu / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Giresun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Tescil Ettirenin Adresi	: Teyyaredüzü Mah. Atatürk Blv. İl Tarım Müdürlüğü No:261 Merkez GİRESUN
Coğrafi Sınırı	: Giresun ili
Kullanım Biçimi	: Giresun Isırganı ibaresi ve menşe adı amblemi, taze ısırgan, ısırgan tohumu ve ısırgan lifi ürünlerinin ambalajı üzerinde yer alır. Ürünlerin ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Giresun Isırganı ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Giresun Isırganı, Giresun ilinde yetişen ve Latince tür adı *Urtica dioica L. olan* çok yıllık otsu bir bitkidir. Yaprakları koyu yeşil renkli, saplı, dişli kenarlı ve yakıcı tüylüdür. Çiçekleri ise küçük yeşil renklidir. Çiçekler uç yaprakların koltuklarından püskül gibi toplu olarak çıkar ve demet halinde sarkarlar. Giresun Isırganı Mayıs-Eylül ayları arasında çiçek açar. Meyvesi kuru ve tek tohumludur. Yaprakları karşılıklı, mızrak şeklinde, sivri uçlu, kabaca tırtıklı yapıya sahiptir ve 2-4 cm uzunluğundadır. Giresun Isırganının tüy yapısı çubuksu şeklindedir.

Kültür yetiştiriciliği de yapılan Giresun Isırganı, çeşitli yemeklerin yapımında ve lif üretiminde kullanılır. Giresun Isırganı üretiminde bir önceki dönemden elde edilen tohumlar kullanılır.

Coğrafi sınırdaki toprağın pH derecesinin 5-7, yıllık ortalama yağış miktarının 1500 mm ve nem oranının ortalama %80 olması, Giresun Isırganının mirisetin ve naringin yönünden zengin olmasını sağlamıştır. Giresun Isırganının bazı özellikleri aşağıda verilmektedir.

Tablo 1. Taze Giresun Isırganı Yaprığı Fenolik Bileşen İçerikleri

Fenolik bileşenler	En az	En çok
Mirisetin	1,33	1,54
Kuersetin	1,44	1,47
Kamferol	1,19	1,33
Rutin	10,22	12,21
Ellajik	8,74	10,10
Naringin	16,20	18,30
p-Kumarik	3,90	4,23
Ferulik	5,32	5,88
İsorhamnetin	32,78	49,40
Şirinşik	7,43	8,11

Tablo 2. Giresun Isırganı Morfolojik Özellikleri

Morfolojik özellikler	En az	En çok
Bitki boyu (mm)	730	1320
Üstten 4. yaprağın boyu (mm)	80.2	96.4
Üstten 4. yaprağın eni (mm)	41.7	57.1
Üstten 4. yaprağın sap uzunluğu (mm)	20.02	25
4. ve 5. yaprak arası sap kalınlığı (mm)	5.1	6
4. ve 5. yaprakların sap üzerindeki aralığı (mm)	67.3	76

Üretim Metodu:

Toprak hazırlığı ve tohum ekimi

Giresun Isırganı yetiştirilen alanda yüzeye 2 ton yanmış çiftlik gübresi ve 100 kg kireç uygulanır. Toprak neminin uygun olduğu mart-nisan ayında 20-30 cm derinlikte toprak işlenmesi yapıldıktan sonra tırmıklanarak toprakta oluşan kesekler kırılır ve düzgün bir toprak yüzeyi oluşturulur. Tohum ekim zamanı mayıs ayıdır. Bir önceki dönemden elde edilen tohumlar, dekara 500 g gelecek şekilde tohum ekimi yapılır ve üzerine toprak serilerek silindire bastırılır. Ekim derinliği 1-1,5 cm olmalıdır. Isırgan tohumları yaklaşık 20°C sıcaklıkta 10-15 günde çimlenir.

Sulama

Giresun ili aşırı yağışlı ve nemli olduğundan sulamaya ihtiyaç duyulmaz. Tohum ekiminden sonra mevsimin kurak gitmesi halinde haftada bir kez sulanır.

Hasat

Hasat üretim amacına göre çeşitlilik gösterir.

Sebze Hasadı: Giresun Isırganı ekimden 45-60 gün sonra sebze hasadı için uygun olgunluğa ulaşır. Çiçeklenme öncesindeki bol yapraklı dönemde en üst yapraktan aşağıya ilk üç boğumda bulunan yapraklar el veya makas ile alınarak hasadı yapılır ve plastik ambalajlarda taze olarak satışa sunulur. Bu hasattan elde edilen ürünler kuru ve serin bir ortamda muhafaza edilir.

Tohum Hasadı: Olgunlaşan tohumların hasadı el ile sıyrılarak yapılır. Plastik ambalajlara konularak satışa sunulur.

Lif Hasadı: Lif üretimi için yapılan yetiştiricilikte hasat ekimden sonraki 2. yıldan sonra gerçekleştirilir. İlk yıldan elde edilen lifler ince olduğu için dayanıksızdır ve bitki dallı olduğundan lif kalitesi çok düşüktür. Yüksek verimli lif hasadı 4. yılda gerçekleşir. Toplam hasat süresi ise ekimden sonraki 10. yıla kadardır. Hasat el veya makine ile toprak yüzeyi seviyesinden kopararak gerçekleştirilir. Lif üretiminde bitkinin tamamı hasat edilir ve kullanılır. Lif olarak hasat edilen bitkiler lif çıkarımı için işleninceye kadar serin ve kuru bir ortamda muhafaza edilir.

Denetleme:

Denetimler; Giresun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde ve Giresun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden 2, Giresun Ziraat Odasından 1 ve Giresun Ticaret ve Sanayi Odasından 1 kişi olmak üzere ürün konusunda uzman en az 4 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetimler düzenli olarak yılda bir kez, ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde ise her zaman yapılır.

Denetlenecek kriterler aşağıdaki gibidir.

- Üretimde kullanılan ısırgan çeşidinin uygunluğu.
- Üretimde kullanılan ısırgan tohumunun coğrafi sınırdan temin edilmesinin kontrolü.
- Gerekli görüldüğünde fenolik bileşenler bakımından yapılacak analizlerin uygunluğu.
- Morfolojik özelliklerinin uygunluğu.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Giresun Isırganı ibaresinin ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür